

Προκόπης Παυλόπουλος: Το Διεθνούς Δικαίου νομικό καθεστώς της Ιεράς Μονής Αγίας Αικατερίνης του Σινά

/ [Γνώμες](#)

- Του πρώην Προέδρου της Δημοκρατίας, Ακαδημαϊκού και Επίτιμου Καθηγητή της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ κ. Προκοπίου Παυλοπούλου

I. Από την πλευρά μας, δεν ενδείκνυται να προσεγγίζουμε και να υπερασπιζόμαστε την νομική φύση του καθεστώτος της Ιεράς Μονής της Αγίας Αικατερίνης του Σινά με όρους εσωτερικού δικαίου και δικαστικού συστήματος της Αιγύπτου. Ο δρόμος αυτός είναι οπωσδήποτε «ολισθηρός», γιατί μας εγκλωβίζει στα ζητήματα της έννομης τάξης της Αιγύπτου και του τρόπου εφαρμογής των κανόνων της από τα αιγυπτιακά δικαστήρια. Για την Ελλάδα, αλλά και διεθνώς, το νομικό καθεστώς της Ιεράς Μονής της Αγίας Αικατερίνης του Σινά πρέπει να αντιμετωπίζεται πρωτίστως ως ζήτημα Διεθνούς Δικαίου. Και συγκεκριμένα ζήτημα, το οποίο ρυθμίζεται κανονιστικώς από τις οικείες διατάξεις της Σύμβασης της UNESCO του 1972 για την Παγκόσμια Πολιτιστική και Φυσική Κληρονομιά.

II. Η κατά τ' ανωτέρω Σύμβαση της UNESCO του 1972 -στην οποία έχουν προσχωρήσει πάνω από 191 Κράτη-Μέλη του ΟΗΕ- θεσπίζει ολοκληρωμένο ενιαίο σύνολο κανόνων του Διεθνούς Δικαίου για την προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς το οποίο δεσμεύει, στο ακέραιο, όλα τα Κράτη-Μέλη στον ΟΗΕ που έχουν, όπως ήδη τονίσθηκε, προσχωρήσει σε αυτή. Μεταξύ των Κρατών τούτων περιλαμβάνεται και η Αίγυπτος. Άρα η Αίγυπτος οφείλει να σέβεται, επίσης στο ακέραιο, την Σύμβαση της UNESCO του 1972. Μάλιστα δε ανεξάρτητα από τις διατάξεις του εσωτερικού της δικαίου. Και αυτό διότι το Διεθνές Δίκαιο -όπως και η Σύμβαση της UNESCO του 1972- έχει άνευ άλλου τινός υπέρτερη τυπική ισχύ σε σχέση με τις διατάξεις νόμων των Κρατών που το έχουν καταστήσει μέρος της έννομης τάξης τους. Επομένως η Αίγυπτος, και σε ό,τι αφορά την Σύμβαση της UNESCO του 1972, δεν μπορεί να αντιτάξει προς οιονδήποτε - συνεπώς και προς την Ελλάδα- το εσωτερικό της δίκαιο και τις δικαστικές αποφάσεις που το εφαρμόζουν, επικαλούμενη, δήθεν, αδυναμία εφαρμογής της στην πράξη.

III. Ειδικότερα, εφαρμόζοντας την Σύμβαση της UNESCO του 1972 η Αίγυπτος ζήτησε και αποδέχθηκε, το 2002, την ένταξη της Ιεράς Μονής Αγίας Αικατερίνης του Σινά στο καθεστώς των Μνημείων της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Απλή μελέτη των διατάξεων της ως άνω ένταξης αποδεικνύει, δίχως οιαδήποτε αμφιβολία, ότι οι διατάξεις αυτές εγγυώνται το «**τρίπτυχο**» της **Θρησκευτικής**, της **πνευματικής** και της **λειτουργικής** ταυτότητας της Ιεράς Μονής Αγίας Αικατερίνης του Σινά. Δηλαδή εγγυώνται ότι η εν λόγω Ιερά Μονή είναι πλέον προορισμένη να διατηρεί, αδιαλείπτως, ανέπαφη την εν γένει **Θρησκευτική** της ταυτότητα, ενώ παραλλήλως -και συμπληρωματικώς- πρέπει να μπορεί να διασφαλίζει, επίσης αδιαλείπτως, την **πνευματική** και την **λειτουργική** της ιδιοσυστασία ως Κέντρου της Ορθόδοξης Πνευματικότητας. Τούτο ενισχύεται και από τις διατάξεις του άρθρου 18 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα του ΟΗΕ, οι οποίες καθιερώνουν το θεμελιώδες δικαίωμα, ατομικό και συλλογικό, της Θρησκευτικής Ελευθερίας. Αυτό σημαίνει, επιπλέον, ότι εντός του Κέντρου της Ορθόδοξης Πνευματικότητας της Ιεράς Μονής Αγίας Αικατερίνης του Σινά κάθε πιστός πρέπει να είναι ελεύθερος να ασκεί, ατομικώς και συλλογικώς, το κατά τα προεκτεθέντα θεμελιώδες δικαίωμα της Θρησκευτικής Ελευθερίας.

IV. Συμπερασματικώς, και πέρα και έξω από κάθε αντίθετη ρύθμιση ή δικαστική απόφαση του εσωτερικού της δικαίου, η Αίγυπτος, με βάση την Σύμβαση της UNESCO του 1972 στην οποία προσχώρησε έχει διεθνή υποχρέωση, έναντι πάντων, αφενός να σέβεται πλήρως τον χαρακτήρα της Ιεράς Μονής Αγίας Αικατερίνης

του Σινά ως Μνημείου της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς που συνιστά Κέντρο της Ορθόδοξης Πνευματικότητας. Και, αφετέρου, να διασφαλίζει εντός αυτής και εντός του ευρύτερου χώρου της την ακώλυτη άσκηση, εκ μέρους των πιστών ατομικώς και συλλογικώς, του θεμελιώδους δικαιώματος της Θρησκευτικής Ελευθερίας κατά τις διατάξεις του άρθρου 18 του Διεθνούς Συμφώνου του ΟΗΕ για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα. Ας σημειωθεί ως προς το τελευταίο τούτο ότι η αντίστοιχη νομολογία δέχεται πως μέσω της εφαρμογής του ως άνω άρθρου 18, μεταξύ άλλων και κάθε θρησκευτική κοινότητα προστατεύεται, έναντι οιασδήποτε αυθαίρετης κρατικής παρέμβασης, από οποιοδήποτε κρατικό όργανο -δηλαδή της Νομοθετικής, της Εκτελεστικής και της Δικαστικής Εξουσίας- και αν προέρχεται.

V. Θεωρώ ότι η κατά τ' ανωτέρω, διεθνούς περιωπής, νομική βάση είναι η πιο ασφαλής και πρόσφορη για τις αναγκαίες άμεσες ενέργειες της Ελληνικής Κυβέρνησης και των λοιπών αρμόδιων κρατικών αρχών, ως προς την προστασία του όλου νομικού καθεστώτος της Ιεράς Μονής Αγίας Αικατερίνης του Σινά από ενδεχόμενες εκτροπές εις βάρος της εκ μέρους των κάθε μορφής αρχών του Κράτους της Αιγύπτου. Αυτονοήτως δε η Ελλάδα οφείλει, δίχως καθυστέρηση, να κινητοποιήσει προς την ίδια κατεύθυνση και την UNESCO, δοθέντος ότι είναι υποχρέωσή της να εγγυάται τον σεβασμό και την αποτελεσματική εφαρμογή στην πράξη της Σύμβασης του 1972 για την προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς.

[*](#) Δημοσιεύθηκε στην ιστοσελίδα *dnews.gr* την Παρασκευή 30/5/2025